

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România şi
străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 226

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la adminis-
traŢie. Preţul după tarif
şi învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

O tragi-comedie.

Un bun cunosător al situaŢiei desolate, în care se află fraşii noştri din Bucovina, d-l Bogdan-Duică, a Ţinut să facă în faşa mulŢimeii adunate la meetingul Ligei Culturale din Bucureşti un expozeu asupra situaŢiei Românilor bucovineni. Omul de inimă, care este d-l Bogdan-Duică, n-a spus nimic ce să nu fie un secret public şi ce să nu cunoască toţi acei, cari urmăresc de ani de zile veştile tot mai triste ce sosesc de pe pământul sfânt al Bucovinei.

D-l Bogdan-Duică nici n-a putut spune totul, ce ar fi fost de spus, căci dacă ar fi început să discute toate ranele de pe trupul istoric al Ţăranului român bucovinean, dacă ar fi arătat halul îngrozitor în care au ajuns instituŢiunile istorice ale Românilor bucovineni, — biserică strămoşască cu fondul ei de milioane — date pradă duşmanilor ruŢeni, poloni, evrei şi germani, dacă ar fi arătat toate fazele luptelor fratricide, cari se dau de ani de zile între intelectuali români bucovineni, prea adeseori pe motive de căpăturală, şi a căror urmări sunt cea mai cumplită demoralizare şi cea mai înfricoşată derută economică pentru Ţăranul român bucovinean — n-aveam decât să ne cugetăm la panama centralăi băncilor române — dacă, zicem, d-l Bogdan ar fi atins măcar numai în treacăt toate aceste vorbească nu 2—3 oare ci zile în-Ţregi.

S'a mai vorbit la acel meeting şi despre soarta Românilor din Ungaria. S'au spus multe adevăruri. Unii oratori au fost mai vehemenŢi, în focul vorbirei le-a scăpat poate şi câte-o vorbă care nu era tocmai oportun să se spună, dar să nu uităm că oratorii se aflau în faşa unei mulŢime enorme agitate, care adeseori face pe oratorul să spună şi câte-o vorbă mai puŢin cumpătată, în fine s'a votat o moŢiune energică, după care a urmat o demonstraŢie pe străzile capitalei. S'a strigat între altele şi „Jos Austria“ — dovadă că încă nu s'a uitat în capitala Ţării româneşti „spriginul“ monarhiei din ajunul campaniei pe câmpiile Bul-

gariei. MulŢimea însă s'a abŢinut să demonstreze în faşa ambasadei austro-ungare, dar nici nu s'a cugetat la aceasta, în schimb o parte a cetăŢenilor a manifestat în faşa ambasadei ruseşti desigur nu pe alt motiv, decât pe acela, ca să se arete recunoştinŢa pentru regimul mai tolerant introdus faşa de fraşii din Basarabia şi pe motivul, că la ordinea zilei era tocmai călătoria familiei princiere române la Petersburg. În cele din urmă manifestaŢii s'au resfirat în linişte pe la casele lor.

Am recapitulat toate aceste momente, aşa cum le-am înŢeles şi simŢit noi, pentru ca să trecem la efectul în străinătate a meetingului Ligei Culturale. Că presa austro-ungară, cu puŢine excepŢii, a făcut îndată spume la gură, nu trebuie să ne prindă mirarea. Isbucnirea ei păŢimase faşa de Români din Monarhie şi din Ţară, faşa de guvernul român, care a stat departe de meetingul Ligei, ne este o apariŢie obicnuită, care s'a manifestat în atâtea rânduri, căci presa noastră şovinistă nu permite odată cu capul, ca în regatul liber să se protesteze în contra prigonirilor Românilor de sub sceptrul habsburgic, cari — după concepŢia şoviniştilor noştri — ar trăi aci ca în sinul lui Avram.

Prin urmare isbucnirile presei austro-ungare nu ne-au supărat. Aceea-ce însă ne-a uimit, ba de-a dreptul ne-a scârbit a fost atitudinea ciudată pe care au luat-o actualii „conducători“ ai Românilor bucovineni. În loc de-a fi recunoştitori dlui Bogdan Duică pentru că a spus pe faşa un *adever patent*, deşi pişcător pentru unii dintre aceşti pseudo-conducători, aceştia au alergat pe la redacŢiile ziarelor jidoveşti *desmintând* afirmaŢiunile d-lui Bogdan şi proferând cele mai insipide atacuri la adresa fruntaşilor Ligei. Ba unul dintre aceşti conducători, Dr. Aurel Onciul, a avut cutezanŢa să afirme chiar că „Români din Bucovina n'au absolut nici un motiv la doleanŢe naŢionale!“ O minciună mai sfruntată, un act mai greşos de făŢărnice şi indolenŢă nici nu ne putem imagina.

Ziarele şovinite au jubilat putând înregistra atâtea lipsă de conştiinŢă şi demnitate din partea >con-

ducătorilor> Românilor bucovineni şi crezând poate că toată lumea românească va urma exemplul acestor inconştienŢi, au avut, tupeul să apeleze şi la Români din Ungaria ca să urmeze exemplul „deputaŢilor“ bucovineni. . .

În faşa ecoului neaşteptat, pe care l'a găsit meetingul Ligei între „conducătorii“ Românilor bucovineni şi în genere în presa austro-ungară, comitetul central al Ligei culturale a Ţinut să-şi precizeze întrun nou comunicat punctul ei de vedere principiar, care între împrejurări normale ar fi trebuit să se ia la cunoştinŢă şi să resfire orice nedumerire.

Ce vedem însă! Dep. bucovinean Simionovici publică în ziarul „Czernovitzer Allg. Zeitung“ un articol, în care denunŢă din nou Liga: că serveşte unor interese (ruseşti), cari sunt în contradicŢie firească cu sentimentele poporului român de pretutindeni. ImbrăŢişarea cu căldură în România a personalităŢilor din Franşa, cari vizitează acum BucureşŢii şi cari nu-s decât nişte emisari ai triplei înŢelegeri — scrie dep. Simionovici — este încă o dovadă a uneltirilor oculte ruseşti, la cari românii se pretează cu atâtea uşurinŢă (!) fără a avea în vedere greaua răspundere, cu care isi încarcă conştiinŢa etc. etc.

În aceeaşi zi, când a apărut articolul denunŢător al dep. Simionovici, s'a mai intrunit în CzernăuŢi o seamă de „deputaŢi, intelectuali şi preoŢi români“, cari s-au grăbit să discute asupra — auziŢi şi vă minunaŢi! — „dreptului“ Românilor din Regat de a-se ocupa de soarta Românilor din Bucovina“ şi să voteze o moŢiune în doi peri, că adevărat, dacă într-adevăr s-au rostit discursuri anti-austriace la meetingul Ligei Culturale, *lucrurile petrecute acolo sunt regretabile pentru relaŢiunile austro-române şi pentru că expun populaŢia la agitaŢiuni (?)*. Iar ca pupăză pe colac, unul dintre deputaŢii prezenŢi la această întrunire a tras o fugă până la preşedintele Ţării şi i-a înmănat între complimentări „comunicatul“ adunării. Preşedintele Ţării la rândul său a binevoit să-şi exprime „convingerea“ că Români din Bucovina nu fac cauză comună cu acŢiunea Ligei

şi cu atacurile presei române din Bucureşti. . .

În faşa acestei comedii execrabile nu mai ştim ce să facem: să rădem sau să plângem. Atâtea nepricepere, atâtea lipsă de demnitate şi atâtea servilism n'am fi presupus nici chiar la „conducătorii“ Românilor bucovineni. Să tragi la indoială „dreptul“ fraşilor tăi liberi de-a reaga la suferinŢele tale, să aiurez de „agitarea“ poporului român bucovinean, care e stors până la măduvă de liftele rutene şi evreie şi esplotat şi demoralizat de proprii săi conducători — aceasta e ceva ce nu se mai poate înŢelege. O curată tragi-comedie!

Dar să închidem acest nou capitol dureros din Ţara fagilor şi să zicem: Doamne fereşte-ne de astfel de „conducători şi apăraŢori“ ai poporului românesc, cu cari i-a bătut Dumnezeu pe fraşii noştri din Bucovina (b).

Skerleez în audienŢă. Banul Skerleez a fost primit eri în audienŢă la M. Sa. Banul a făcut raport despre situaŢia politică din CroaŢia şi apoi a plecat din Viena de-a dreptul la Zagreb.

Actuala sesiune a Corpurilor Legiuitoare. — precum ni se scrie din Bucureşti — va fi prelungită, până după 1 Aprilie. v.

A treia citire a propunerii de revizuire se va face fix la 29 Martie, şi cum, în acest interval, sosesc sărbătorile Paştelui, Parlamentul va lua vacanŢă, până la 14 Aprilie, când se va întruni din nou, spre a continua desbaterile începute.

Va fi astfel numai o simplă întrerupere şi guvernul este decis să dea cât mai întinsă desvoltare discuŢiunilor asupra propunerii de revizuire. Se va lăsa tot timpul oratorilor opoziŢiei, ca să discute reformele şi numai când se va fi spus ultimul cuvânt asupra revizuirii, Parlamentul va fi închis şi dizolvat de drept, după cum prevede ConstituŢia, care fixează şi procedura în această materie.

Bulgarii aŢiŢă poporaŢia Dobrogei. Nou înfiinŢata societate bulgărească >Dobrogea< nu pare deloc aşa de nevinovată, precum au cercat s'o prezente cercurile oficiale bulgare.

Dovadă este primul număr din ziarul >Dobrogea< al societăŢii cu acelaşi nume, apărut alaltăeri în Sofia. În acest număr se publică un apel, în care se arată că bulgarii din cadrulater au luat parte la toate luptele contra Turcilor, în timpul războiului balcanic şi acum sunt nevoiŢi să suspoarte „terorarea“ românească fiind lăsaŢi fără biserică şi fără şcoli. În apel se subliniază că nu trebuie sa se repete greşala din trecut cu vechea Dobroge, pe care poporul bulgar o uitase şi cere ca opinia publică să fie în fiecare moment la postul său veghind ca guvernele bulgare să nu uite Dobrogea. . .

Români să fie cu ochii în patru!

La munca electorală.

Azi avem ştiri importante despre pregătirile, ce le pune la cale opoziŢia în vederea alegerilor din anul viitor şi despre examenul în scris şi citit al alegătorilor.

Mişcarea opoziŢiei.

Din Pesta ce anunŢă că cercurile politice opoziŢionale sunt preocupate de împărŢirea circumscripŢiilor şi a cercurilor de votare. Cele trei partide din opoziŢie: independenŢii, partidul lui Andrássy şi cel popular vreau să conŢinue în Malu mişcarea de organizare şi aceasta stă în legătură cu împărŢirea circumscripŢiilor.

La invitarea confidenŢială a prezidiului partidului independenŢist şi popular, deputaŢii din aceste partide vor cerceta în curând circumscripŢiile lor, spre a se convinge în faşa locului despre schimbările ce se fac cu noua împărŢire. DeputaŢii vor face apoi raport preşedinŢilor de partid despre cele ce au experiat.

Calea abuzului.

Legea electorală condiŢionează în general dreptul de vot de la ştiinŢa de carte, de la ştiinŢa scrisului şi cetitului. Aceasta se poate dovedi cu atestatul de pe clasa a VI-a elementară. Sunt însă foarte puŢini Ţărani, cari au acest atestat. Cauza principială pentru care Ţărani nu prea frecvenŢează clasa aceasta din urmă, s'a arătat de curând în ziarul nostru, în corespondenŢa unui învăŢător. Unii şi dacă au avut acest atestat, l-au perduŢ în cursul anilor.

Dela Teatrul NaŢional.

Bucureşti, 25 Martie v. 1914.

Pentru aseaŢ se anunŢase la Teatrul NaŢional „Se face ziud“, lucrarea dramatică a d-lui Zaharia Bărsan şi Akim a d-lui Victor Eftimiu.

„Se face ziud“ aduce pe scenă personajii de pe vremea revoluŢiei lui Horia, pe Crişan Inauşl, şi dramatizează străvechul conflict dintre două rase. Piesa nu s'a mai jucat însă şi ziarile de seară au anunŢat că scoaterea ei se datoreşte unei anume presiuni diplomatice. Poate să fie aşa, poate să fie altfel. În ori ce caz publicul ar fi avut prilej aseaŢ să ceară piesă, să facă o demonstraŢie. N'a făcut-o — acelaşi public care a asigurat succesul triumfal al lui Goga. Manifestările colective se deslăntuesc sau se opresc de cauze mici neînsemnate, şi psihologia mulŢimilor rezervă surprize. Liniştea cu care publicul bucureştean a primit aseaŢ înlocuirea piesei >Se face ziud< cu >Ce ştia satul< face parte din aceste surprize ale psihologiei greu de scrutat a maselor.

A contribuit la această surpriză şi faptul că >Ce ştia satul< e o piesă foarte bună în care acŢiunea dramatică, ce se petrece între două, persoane numai, este condusă cu o dibăcie şi o vervă remarcabilă. Dăoara Filotei este în acest rol scurt, dar reliefat şi plin

de dramatism la înălŢimea creaŢiunilor sale celor mari.

Surpriza serei a fost Akim al d-lui Eftimiu. O surpriză cu decepŢii. Dl Eftimiu trebuie să fie nemulŢumit cum suntem şi noi publicul spectator de faptul că inspiraŢia sa dramatică şi succesul său la rampă urmează o gradăŢie descendentă. Criticii care l-au lăudat cu surle şi tobe şi l-au cântat ditirambe la primele sale piese, i-au adus un rău serviciu, fiindcă-i fac situaŢia de acum cu atâtea mai dificilă. Modestia este nu numai o podoabă pentru cine o are, dar şi o măsură de prudenŢă şi de precauŢie.

Dl Eftimiu dirigează activitatea sa dramatică spre senzaŢionalul comun şi comod, care stăpâneşte foarte bine scenele de mână a doua, varieteturile şi circuirele. Conflictul real dintre eroi, disecarea unei psihologii, frământarea sufletelor e înlocuită cu mijloace exterioare de a stărni emoŢia şi impresia dramatică. Actul întâi din Akim se petrece într-un cimitir printre morminte. Cruce, capela în fund, candelă, femele ce se bocesc — acestea impresionează pe o anumită categorie de spectatori, dar acestea nu sunt de cât arteficii monite a masca lipsa de vigoare, de nerv dramatic.

Iată în ce se rezumă în câteva cuvinte acŢiunea din ultima lucrare a d-lui Eftimiu: Akim e un tâlhar şi un

criminal, deghizat sub masca unui om sărac, aproape a unui cerşitor. El visează să domne satul şi să stăpânească în casa boerescă a familiei Vladimirov. Boerul Vladimirov murise de mult. Moare şi nevastă-sa Sonia Vladimirov. Akim vine în fiecare noapte de plange lacrimi prefăcute pe mormântul acesteia. Fiul ei Daniel, îl surprinde şi-l întreabă de ce boceste în fiecare noapte pe mormântul mamei sale. Akim îl răspunde că el Akim a iubit pe Sonia Vladimirovă şi că Daniel e copilul lui.

Izbit în amintirile lui cele mai sfinte, cu sufletul răscălit de durere şi revoltă, Daniel pleacă din casa părintească şi lasă moşia pe mâna lui Akim. Acesta stăpâneşte despotice câţiva ani, până când slăbit şi bolnav cerşeşte îndurarea morşii. Moartea însă nu-l primeşte în împărăŢia ei până ce el nu mărturiseşte toate păcatele lui şi cere iertare satului şi lui Daniel, cărula îi spusese, că-i e tată numai pentru a putea stăpâni în casa boerescă.

AcŢiunea aceasta se desfăşoară fără convingere, fără cauzalitate, fără verosimilitate. De unde putea şti Akim că prezentându-se lui Daniel ca tată, acesta îl va accepta numai decât ca atare şi-l va introna în castelul familiei Vladimirov? Dar dacă vrea autorul acŢiunea se poate desfăşura ori cum — ca în dramele din cinematograf. — Am vrea să întrevădem însă şi noi logica inexorabilă a unei desfăşurări, care poate să fie aşa şi numai aşa.

Ne având un conflict dramatic real de înfăŢişat, dl Eftimiu umple cele trei acte ale sale cu scene lungi, lipsite de orice interes, inutile. Jumătate din actul întâi e ocupat de conversaŢia boctoarelor de la mormântul Soniei Vladimirov, în care zădărnice căutam vreo contribuŢie pentru desfăşurarea ulterioară a acŢiunii.

Actul al doilea e ocupat de conversaŢia beerului Daniel cu Ţăranii care cer mătai, bani, o vacuŢă, o casă în locul bisericeii şi şcolale pe care boerul îl le făgăduiesc. Iar în actul al III-lea moare Akim şi atâtea tot.

Dl Eftimiu a năzuit la o originalitate, pe care însă n'a realizat-o de cât în chip foarte mediocru: aceea de a uni elementul tragic cu cel comic. (Lucrarea d-sale e intitulată tragicomedie.) Astfel în momentele pline de jale şi de taină când boctoarele ar trebui să plângă pe mormântul Soniei, dl Eftimiu amestecă conversaŢia vulgară a femellor preocupate de grijile lor mărunte şi meschine. Insuşi Daniel venit cu preotul la mormântul mamei sale, amestecă în durerea lui preocupări străine de clipele şi locul unde era. În aceste scene răsare o justă observaŢie a vieŢei, o bună interpretare a legilor ei inexorabile. Dar din nefericire observaŢia aceasta e numai schiŢată şi nu se susŢine până la sfârşit.

În actul ultim lipsa de fantezie creatoare e totală. Akim dă semne c'a murit. — Preotul îl spune >Dumnezeu

să-l iertec, dar în momentul acesta Akim tresare protestând: >Nu, n'am murit încă<. Din situaŢia aceasta autorul, dar mai ales actorul, a scos un efect comic. — Jocul acesta se repetă mereu, după fiecare păcat mărturisit, până la sfârşitul actului. — El e singurul care alimentează acŢiunea, ca un refren, pe care-l prevedem dinainte. — Refrenul acesta stărneşte care-care ilaritate în sală, dar comicul ce rezultă din el este lugubru şi disgraŢios şi dacă ai răa, simŢi remuşcări. — Efectul sigur al acestui comic este că anihilează cu totul efectul dramatic ce ar rezulta din neputinŢa de a muri a lui Akim. — Akim devine un clown, care moare de hatărul nostru, în arena unui circ, făcând şolŢicării.

Piesa n'a căzut însă, fiindcă dl Eftimiu ştie cum să facă ca lucrările sale să nu cadă. — Ce-i drept, după actul întâi a aplaudat numai galeria, care fiind o >clacă<, aplaudă de clacă. — După actul al II-lea publicul, aproape tot, a avut condescendenŢa să cheme pe dl Eftimiu la rampă; iar din rândul ai treilea de loje au fost zvărlite flori. — DirecŢiunea d-lui Brătescu-Voineşti ar trebui să introducă inovaŢia ca autorii şi artiştii să nu fie bătuŢi cu flori decât începând dela a treia reprezentaŢie.

G. Ionescu—Şişeşti.

Ministrul ținând cont de aceasta, în o ordinație sa sa dispune, ca aceia cari au terminat șase clase, dar n'au atestat, să-l ceară de la școală sau de la primăria comunală.

Cine voește să dovedească, că știe scrie și ceti, are să facă examen. Ministrul a dat și în privința aceasta un ordin, care pe lângă aceea, că e ridicol, deschide calea abuzului. Astfel de ordine numai în »fericită« Ungarie se pot da.

Ministrul dispune, că examenele au să se facă în sedile cercurilor administrative (primpretoriat). Președintele comisiunii de examinare este primpretorele (fibirăul) în oraș primarului. Membrii comisiunii i numește comitetul municipal și la examen trebuie să fie prezenți pe lângă primpretorele, cel puțin doi membrii, unul funcționar de la administrație și celalalt o »putere didactică.«(1)

Examenul să face unul acesta în Matu, în alți ani în Februarie. Admitera la examen depinde de la primpretorele și contra hotărârii lui n'are loc apelul. Cei ce se supun examenului au să cetească câte 5 șire din un A-B C-dar și se scrie două șire (Cum? Sigur că unguerește!)

Atunci li se dă un atestat și devin aiegători.

Ne putem închipui, ce abuzuri, se vor face de către primpretori, mai ales față de țăraniromâni. O pronunțare puțin greșită, o mică eroare în scris, o literă nu tocmai legibilă etc. e suficient, ca dl. primpretorele să strige: Nem egedem! Și contra sentenței Măriei Sale nu are loc nici un apel.

Tot procedeul e ridicol și făcut numai pentru amăgirea lumii. Cele ce s'au petrecut alaltăieri la Arad, ne dovedesc aceasta îndestul.

Chestia examenelor în Arad

Când se vorbea de pretensiunea scris-cetitului a legii electorale, se spune că un comite suprem de cei cu pieri pe limbă ar fi zis:

— Va fi foarte favorabilă pentru partidul muncii pretensiunea scris-cetitului. Oci mi-ar plăcea să văd în comitatul meu pe un țăran, care să știe scrie și ceti, dacă eu nu vreau.

Aceasta anecdotă ne-a venit în minte, când am aflat, că comitetul permanent al comitatului Arad, s'a ocupat în ședința de alaltăieri cu ordinul ministrului despre examene. Protonotarul Schill a comunicat ordinul și s'au ales comisiunile de examinare. În comisiuni au fost aleși mai mulți funcționari. La observarea unui membru că în chipul acesta funcționarii vor fi împedecați în funcția lor, protonotarul a declarat, că probabil comisiunile nu vor avea mult de lucru deoarece probabil nu se vor prezenta mulți țărani la examen, lăsându-și lucrul de acasă. De părerea aceasta este și inspectorul de școale.

Adecă domnii dela putere cred, că s'au nu vor veni țărani la sedile pretoriale să-și dovedească știința de carte, s'au dacă vor veni d. e. Românii naționaliști, vor fi trântiți la examen de către Măria Sa prezidentul examenului de scris-cetit, de dl primpretore, dacă vor cere așa interesele maghiare ale cutărei circumscripții.

Vorba comitelui suprem citată mai sus! (sm)

Instrucția pentru executarea legii de presă a apărut în nrul de ieri al foaiei oficiale. Cine a fost poate de credință că această »instrucție« va aduce o oarecare ameliorare a dispozițiilor severe ale legii de presă, s'a înșelat căci instrucția este făcută pe același colapod ca și legea de presă.

Huideo. A pățito contele Károlyi bi Mihály în drumul său de-a cuceri pe Maghiarii din America. Ziarul ceh Cias din Praga e înștințat prin o depeșă de cablu, că la o adunare de-a Ungurilor din New-York, s'au prezentat și câteva sute de cehi și slovaci și când a luat cuvântul contele Károlyi, au făcut o demonstrație strașnică contra lui. Il cunoșteau de pe penne. L-au huiduit, cum se huideau anume viețâți.

Totodată Slovacii au decis, că vor

face la fel și în Chicago și Cleveland, unde mai voia Károlyi să propage unitatea statului național maghiar.

Din cauza aceasta — după cum anunță telegrama — Károlyi a decis, să-și scurteze timpul de petrecere în America.

Credem și noi. Huideo!

Externe.

Din Albania

sosesc știri contradictorie. »Neue Freie Presse« află din Durazzo că rebelii cari au luat parte la revolta dela Coritza s'au supus cu totul și au fost în parte desarmați, în parte puși în închisoare. Mitropolitul din Coritza, care e socotit ca autor al revoltei, a fost arestat.

Alte telegrama spun, că luptele continuă și că Epiroții nu vor depune armele, până ce nu li se vor împlini postulatele lor naționale. Știrea aceasta pare mai verosimilă, fiindcă mobilizarea Albanezilor n'a prea succes și astfel încă n'au putut pleca trupele Indeașuns la fața locului, pentru a lua lupta cu Epiroții sprijiniți de trupe și arme grecești.

Serbia concentrează.

Telegrama din Belgrad anunță, că trupele sârbești s'au concentrat în mai multe părți de-alungul graniței albaneze. La Ohrida și Cosovo au fost trimise detașamente de artilerie.

Rușii boicotează.

Correspondentul din Petersburg al ziarului »Frankfurter Zeitung« anunță următoarele:

În cercurile industriale rusești se afirmă cu siguranță că ministrul de marină a dat ordine șantierelor și altor fabrici, cari execută furnituri militare să nu încredințeze nici un fel de comandă Austro-Ungariei sau Germaniei. E vorba de o sumă enormă, deoarece industria rusă nu poate satisface toate cerințele militare și astfel e silită să comande în străinătate o mare parte a materialului.

Piesa d-lui Z. Bârsan.

Un interview cu dl. Brătescu-Voinești.

În urma svonului ce s'a lătit în jurul lui Z. Bârsan de pe așia a piesei d-lui Z Bârsan »Se face ziua«, un redactor al ziarului »Minerva« s'a prezentat d-lui Brătescu-Voinești, directorul general al teatrelor, pentru a afla adevăratul motiv al luării de pe așia a piesei d-lui Bârsan.

Am intrat în cabinetul d-lui director Brătescu-Voinești, — scrie redactorul »Minervei«, — jenat, gândindu-mă că poate scopul vizitei mele îl va jena pe d-sa și mai mult. Dar am intrat.

Când d. Brătescu-Voinești a aflat despre ce vreau să-l întreb, a tresărit și vădit enervat a scos o scrisoare din buzunar.

— Scrisoarea aceasta — a spus dl director general al teatrelor — m'a trimis-o dl Manolescu, interpretul rolului cel mai de seamă din piesa dlui Zaharia Bârsan. D. Manolescu îmi spune că este bolnav și nu poate să vină la repetiția generală. Am trimis doctorul la dl Manolescu, acesta a certificat că artistul este într'adevăr bolnav și că are nevoie de patru, cinci zile de odihnă.

Spunând acestea d. Brătescu-Voinești a întors pagina a treia a scrisorii dlui Manolescu, căci doctorul certificase pe pagina acela boala de care artistul suferă.

— Când d. Manolescu va fi sănătos se va juca piesa dlui Bârsan? — am întrebat eu pe dl Brătescu-Voinești.

— Te asigur că da — a răspuns scurt d. director general al teatrelor.

Părăsind cabinetul dlui Brătescu-Voinești nu am avut decât o dorință, acela de a vedea pe d. Manolescu cât mai curând sănătos și în afară de pericolul ce l'ar amenința să se mai îmbolnăvească vre-o dată.

Ce spune autorul.

Autorul piesei »Se face ziua«, dl Zaharia Bârsan artist al Teatrului Național dă următoarele detalii cu privire la scoaterea de pe așia a piesei sale:

»Diferite svonuri apărute prin diferite ziare în privința scoaterii de pe așia a piesei mele »Se face ziua« vor fi potolite prin următoarea mărturisire:

»Văzând la cea din urmă repetiție generală, că piesa mai are nevoie de oareșcari modificări ca să poată fi reprezentată, dl director general al teatrelor, împreună cu mine am găsit cu cale să amânăm reprezentarea ei.

Din ambele declarații rezultă dar, că în chestia luării de pe așia a piesei d-lui Z. Bârsan nu a avut nici un rol intervenția »diplomatică«, despre care s'a svonit în public.

Apropierea intelectuală și politică de țările latine.

Conferințe românești în Franța și Italia.

București, 6 Aprilie n.

Presă română a anunțat deja, săptămânile trecute, că un curent de apropiere, atât intelectuală cât și politică, către națiunile surori latine a fost pornit. Noi Românii cari formăm o insulă de Latini într'un ocean de Barbari, așazicând cu toții adversarii rasei noastre și cari teritorialicește suntem separați de simpatii și generoși noștri frați latini, nu putem decât să ne feliicităm că un asemenea curent de regenerare latină a fost pornit și este susținut.

Acest curent va servi atât interesele statului român, care, fără îndolală, are nevoie de amici fideli și devotați, cât și marile aspirațiuni naționale și culturale ale întregului românism... În orice caz aici la București (dealtfel ca la Paris și Roma) se crede că acest curent are viitor și va aduce fructe importante.

Spre a ține în curent cititorii acestui simpatic organ românesc despre ceea ce s'a mai făcut și se va mai face pe acest teren al apropierei latine ne permitem să reproducem câteva rânduri, scrise cu simțire, apărute în valorosul organ politic din București »Inainte« și datorite penei distinșului cronicar literar al acestui ziar, d-nul I. Joldea Rădulescu.

Iată ce scrie d-l Joldea Rădulescu despre apropierea franco-română:

Astăzi întreaga lume intelectuală din Franța și Italia este favorabilă micului dar rigurosul stat latin de la Dunăre și Carpați. Trebuie să adăugăm că acești frați ai noștri, au început să se convingă că suntem o națiune, nu numai capabilă politicește, dar și iubitori ai literaturii, ai artei în general, o națiune cu calități culturale deosebite.

Curentul de apropiere franco-română este în plină creștere. Conferințele organizate de cercul cultural francez »Le Foyer« la Ateneu, la care participă în mod activ bărbați politici cu viaș, publiciști și generali din Franța, înființarea la București a unei asociațiuni amicale franco-română, activitatea desfășurată de »Biroul român de informațiuni politice« de sub direcțiunea energicului luptător al ideei de înfrățire latină, d-l Mircea R. Șirlianu, au o dublă însemnătate: nu numai politică, dar și culturală.

Amintim că d-l Șirlianu a fost invitat de președintele Ligii drepturilor popoarelor (La ligue des droits des peuples) de la Paris, să țină câteva conferințe despre România și romanism la Sorbonna. Cunoșcând inima caldă românească și spiritul filo-latin ale d-lui Mircea R. Șirlianu, suntem siguri că politica și cultura românească vor fi bine reprezentate în Metropola Lumii, și că aceste conferințe vor contribui la străngerea raporturilor franco-române cari au devenit mai mult de cât amicale.

Iar despre importanța conferințelor în străinătate și despre apropierea italo-română cronicarul literar al ziarului »Inainte« scrie:

În viața noastră modernă, în care lupta cea mare pentru existență, deci preocupățiunile politice și economice uzurpă din ce în ce terenul numai pur intelectual, genul conferințelor va câștiga din ce în ce mai multă onoare. Fiind un mijloc de a lumina și de a convinge, sau chiar de a combate, conferința nu va fi disprețuită în luptele de idei și de tendințe de tot soiul.

Știm că discuțiunile contradictorii cari urmează de obicei după o conferință, sunt la Paris în primul loc, în fioare.

Am vorbit de activitatea noastră de a strănge legăturile intelectuale cu Franța. Aceasta este un lucru important. Totuși nu ezităm să spunem că acesta nu este deajuns. Trebuie să ne apropiem și de celelalte națiuni surori cari nutrec simpatii pentru noi, ca de pildă de Italia, țara clasică a latinității și stat tânăr, plin de vigoare și cu mare viitor.

Nu trebuie să ne batem joc de idealități politice sau intelectuale pe care-l avem. Ei sunt apostolii progresului și mării noastre de mâine. De

aceia nu putem decât să aprobăm curentul de apropiere de Italia, atât politică cât și culturală, pornit de câteva luni încoace de d. Mircea R. Șirlianu, acest convins propagator al renașterii gloriei latine. Săntem informați că dsa va ține în cursul lunilor Iulie și August o serie de conferințe în centrele mai importante ale Italiei: Roma, Neapoli, Milano, Torino, Florența și Veneția. Subiectul acestor conferințe va fi: 1) apropierea italo-română din punct de vedere politic, cultural și economic; 2) renașterea gloriei romane și a geniului de cucerire intelectuală și politică a latinității.

Sigur că aceste conferințe vor avea darul să apropie sufletul latin din Occident de sufletul nostru de Latini și Orientului. O purificare de elementele ne-latine, de barbarisme în literatură și cultură în general nu ne-ar strică. Și apoi de obicei după o apropiere intelectuală urmează o amicizie politică, — de care de asemenea avem destulă necesitate!

De aceea nu putem decât să urmărim succes acelor cari își consacră activitatea realizării unei idei așa de frumoase. Ei vor blămerită dela națiune și dela Latinitate...

Latinul.

Din Franța.

Armura lui Filip II. — Poliția secretă rusă din Paris.

Evenimentele cari emoționează opinia publică se succed cu repezițiune și abia este atrasă atenția asupra unui fapt, când alte apar având farmecul noutății, pentru ca în curând să lase prioritatea altora și așa mai departe.

Atentatul d-nei Caillaux, comisia parlamentară de anchetă și situația actuală a cabinetului au făcut să se uite repede agitația ce câte-va săptămâni a fost în jurul unei armuri a lui Filip II, regele Spaniei, pe care muzeul armatei din Paris a dat-o în deposit muzeului național din Madrid.

Regele Spaniei Alfonso XIII, în una din numeroasele călătorii în Franța și la Paris a vizitat și muzeul armatei, acopanizat de preșidentul republicii și ministrul de război Etienne. Cu această ocazie și-ar fi afirmat dorința de a admira în Spania acea armură a unuia din strămoșii săi. I-s ar fi promis, spuneau unele ziare, de însuș președintele republicii, după altele de ministrul de război. La 2 Decembrie 1913 căzând ministerul din care făcea parte d-l Etienne, fără ca acesta să fi făcut formalitățile protocolare pentru îndeplinirea promisiunii făcută regelui Spaniei, a trecut această sarcină succesivului său d-l Noulens.

Într'aceia faptul a devenit public și ziarele au început să protesteze. Ministrul era acuzat că devalizează colecțiile muzeului național, deoarece acestea aparținând națiunii nu puteau fi promise nimănu de un singur om, ori-ce titlu ar fi avut.

Agitația a avut ecou în parlament și ministrul de război interpelat a declarat că nu este vorba de înstrăinare, ci de o »trimitere în deposit« provizorie. Această declarație a liniștit într'u câteva opinia publică, dar ceea ce a determinat închiderea campaniei a fost destăinuirile unor ziare oficiale asupra alianței neoficiale ce există între Franța și Spania.

În timpul nostru de înarmări continue Franța caută ca echilibrul de forțe să fie totdeauna în favoarea sa și-a grupului de puteri de care este aliată. După războiul balcanic Germania și Austria mărindu-și contingentul armatei, Franța a răspuns cu aceleași măsuri. Actualmente Tripla înțelegere (Franța, Rusia și Anglia) și Tripla alianță (Germania, Austria și Italia) constituie forțe aproape egale. Numai pe mare prioritatea o are Tripla înțelegere din cauza marelui forțe maritime a Angliei.

Intr'un eventual război franco-german, Franța ar avea ajutor pe uscat numai din partea Rusiei, care atacând Germania la frontiera sa estică ar atrage într'acolo o mare parte din forțele armate. În partea estică nu va putea opune decât propriile sale forțe. De aceea după ce a încercat în timpul președinției lui Loubet în mod infructuos însă să-și atragă prietenia și qua-

sialianța Italiei, s-a îndreptat de câțiva ani spre cealaltă soră latină vecină Spania. Această încercare a fost mai fericită și acum nu mai este un secret în cercurile diplomatice că într'un eventual război Franța ar avea sprijinul efectiv al Spaniei. Cel care a condus cu mult succes tratativele alianței franco-spaniole a fost actualul președinte al republicii, Căllatoria pe care a făcut-o dealungul Spaniei în toamna trecută n-a fost decât consolidarea oficială a acestei alianțe.

Franța lăsând Spaniei o mare zonă de influență în Maroc și-a asigurat îngăduința:

1) de a-și transporta în caz de război corpul de armată din coloniile nord africane pe căile ferate spaniole, putând astfel să ajungă în patrie într'un timp mult mai scurt decât dacă ar fi imbarcat pentru a străbate Mediterana, cu rizicul de a fi capturat de flotele inamice. În acest scop a și început în mai multe părți ale frontierei racordarea liniilor ferate franco-spaniole.

2) de a-și aproviziona flota de război din toate porturile spaniole.

3) de a putea forma corpuri de voluntari spanioli pentru Franța.

Când aceste părți ale tratatului de alianță franco-spaniolă au fost cunoscută campania contra Spaniei a încetat, cumpănindu-se că ceea ce s'a obținut din partea Spaniei, valorează mai mult chiar decât o armură care nu aparținea măcar vre-unui erou național.

Azi Spania este privită cu multă simpatie în Franța și sânt departe zielele, când după asasinarea lui Ferrer mulțimea stupefăită și îngrozită la primirea știrii vești asedia ambasada Spaniei și când pe străzile Parisului a curs sânge pentru libertatea de conștiință sugrumată de preoții catolici în numele lui Crist, în țara de peste Pirinei.

Săptămânile trecute ziarele din toate țările au publicat amănunte asupra arestării în Serbia a unui anume Vinogradov sub învinuirea de a fi luat parte la un complot pentru asasinarea țarului Rusiei, Vinogradov a fost apol transportat în grabă la Salonic de unde imbarcat pe un vapor pentru Rusia.

Ziarele republicane din Paris arată că Vinogradov nu este decât victimă a poliției secrete ruse din străinătate.

Acest Vinogradov a luat când-va parte la agitațiile revoluționare din Rusia, dar de câțiva ani aflându-se în străinătate a stat departe de orice manifestație politică din cauză că trebuia să muncească zilnic pentru a putea trăi.

Plecând din Franța urmând a fi angajat într'o uzină electrică din Ougral un oraș din Macedonia sârbească polițiștii ruși l-au urmărit. În Serbia dându-se drept polițiștii francezi au putut sili autoritățile locale să-l aresteze pentru a-l extrăa da Rusiei, putând dovedi cu acte false că Vinogradov era vinovat de crime de drept comun. În Rusia nu-l așteaptă dacă nu ștreangul, surghinul Siberiei.

Chestiunea poliției ruse din Paris, al cărui scop este să atragă în cursă pe toți refugiații politici pentru a-i trimite în închisorile sau pe ghilotina din patrie, s'a desbătut de multe ori în presa franceză și-a făcut adesea obiectul discuțiunilor parlamentare.

În 1910 în urma unei interpelări a lui Jaurès, primul ministru de atunci Clemenceau a recunoscut existența acestei poliții secrete declarând totdeodată că a luat toate măsurile ca această poliție să fie suprimate.

Totuși deși au trecut patru ani de atunci și deși și alți președinți de consiliu au repetat aceiași declarație, poliția secretă își continuă existența abjectă de spionaj, căutând să trimeată în fața căllăului pe cei mai buni din campionii libertăților rusești, cari învinși au trebuit să ia drumul greu și dureros al exilului, departe de patria lor, departe de idealul lor, departe de tovarășii lor.

Cor.

Un episod necunoscut

al războiului româno-ruso-turc
dela 1877

— Un articol al d-lui Dimitrie
Sturdza —

In »Deutsche Revue« d. Dimitrie Sturdza, fostul prim-ministru român, publică un articol intitulat: »Desvoltarea României sub domnia regelui Carol și războiul balcanic«. In acest articol d. Sturdza face cunoscut un episod până acum necunoscut, din timpul războiului româno-ruso-turc de la 1877, din care reiese că cu toate că România și Rusia erau bune prietene și erau aliate în contra turcilor, totuși românii și în special regele Carol a întâmpinat neajunsuri din partea comandanților ruși. Iată cum s'a petrecut faptul:

In ziua de 23 Noembrie 1877 începutu o furtună puternică și rece. Trupele românești sufereau, din această cauză, mult de lipsa de alimente. 19 pontoane cu alimente ale armatei românești au fost înecate în Dunăre. Trupele românești li s'a interzis însă dreptul de a rechiziționa cele trebuincioase din Bulgaria.

Faptul reclamându-se domnitorului român. Majestatea Sa a căutat să-l liniștească pe comandanți, spunându-le că aceasta e una din nevoile inerente unui război. Regele Carol a făcut apoi intervenții la comandamentul suprem al armatei rusești, cerând autorizația de rechiziționare. Prințul Tschekarski, unul dintre comandanții ruși, a răspuns că toți românii cari vor fi dovediți că au rechiziționat alimente din Bulgaria vor fi dați în judecată pentru furt.

Cuvintele acestea au fost rostite de general într-o convorbire cu principele Carol. Domnitorul român indignat de aceste vorbe, a întrerupt imediat discuția și a raportat cazul marelui duce rus Nicolaevici, stărulnd tot odată ca să fie adus și la cunoștința țarului. Marele duce rus a asigurat însă pe domnitorul Carol că va primi satisfacțiune. In ziua următoare generalul rus s'a și prezentat, în Poradim, la principele Carol, și și-a cerut scuze.

Noua zidire a școalei comerc. sup. din Brașov.

Un apel către foștii elevi și absolvenții
»Școalei comerciale superioare rom. din
Brașov.

Stimate Domnule Colegi!

Vă este de sigur cunoscută acțiunea pornită de Direcțiunea Școalei noastre comerciale superioare din Brașov în scopul de a aduna mijloacele pentru zidirea unui edificiu nou pentru această școală, amenințată cu închiderea din cauza edificiului necorespunzător.

Credem, că e de prisos să stăruim asupra însemnătății, ce o are această instituțiune pentru întreg poporul nostru, precum și asupra datorinței, ce o au toți absolvenții acestei școale de a contribui, după puteri, fiecare cu obolul său, pentru ajutorarea ei, acum, când a ajuns în primejdie.

Față de băncile noastre acțiunea a fost luată în mână de »Solidaritatea« și a dat rezultate satisfăcătoare, intru cât institutiunile noastre de bani au contribuit până acum cu mai mult de K. 86,000 și mai sunt încă puse în perspectivă sume însemnate.

La apelul adresat absolvenților școalei comerciale din Brașov însă până acum au răspuns relativ puțin, iar dintre funcționarii băncilor noastre, cari nu sunt absolvenți ai școalei din Brașov n'au contribuit la colecta întreprinsă decât doi înși. — Fliind școala noastră comercială un așezământ, chemat să crească și să formeze pe viitorii conducători și muncitori în ogorul vieții noastre economice financiare, socotim, că putem cere cu tot dreptul, ca toți aceia, cari azi își câștigă pâinea în serviciul institutiunilor noastre de credit să contribuie la salvarea sa.

Pentru aceea subscrieți, constituiți într-un comitet al absolvenților școalei comerciale, sprijinind apelul emis de Direcțiunea școalei, rugând prin aceasta pe toți aceia, cari au simț și inimă pentru trebuințele culturale ale poporului nostru să nu întârzie a veni cu obolul lor în ajutorul școalei ajunse în primejdie.

In special ne adresăm însă colegilor noștri funcționari de bancă, rugându-i să-și facă fiecare datoria, contribuind cu o sumă proporțională cu puterile lor și insistând în cercul cunoștințelor lor, ca și alții să contribuie la colecta întreprinsă pentru școala noastră comercială din Brașov.

Sumele oferite se pot plăti și în 3 sau și 5 ani consecutivi. Declarațiile de subscriere și contribuiri se pot adresa sau la Direcțiunea »Școalei comerciale superioare din Brașov« sau la »Solidaritatea« în Sibiu.

Sibiu, Martie 1914.

Cu stimă colegială:

Ioan I. Lăpădatu, director-executiv la »Banca generală de asigurare«, secretarul »Solidarității«, Sibiu. Constantin Pop, revizor, șeful liquidării »Albinei«, redactorul »Revistei Economice«, Sibiu. Octavian Neagoș, cassar la »Lumină«, Sibiu. Ionel Comșa, mare comerciant, Săliște. Emanuel Comșa, dir. executiv la »Crișana«, Brad. Nicolae Căciulă, șef-contabil la »Economul«, Cluj. Ioan Rebegea, cassar la »Albina«, Sibiu. Iosif Oncioiu, șef-contabil, la fil. »Albina«, Brașov. Adrian Cristea, funcționar la »Ardeleana«, Orăștie. Ioan Moldovan, șef-contabil la »Victoria«, Arad. Ioan Vădășan, insp. gen. al fil. »Albinei«, Sibiu. Mateiu C. Jiga, dir. executiv la »Furnica«, Făgăraș. Vasile C. Osvada, dir. exec. la »Agricola«, Hunedoara. Dominic Rațiu, dirigenul filialei »Albinei«, Lugoj. Liviu Magdu, funcționar la »Timișana«, Timișoara. Aurel St. Șaluțu, secretar la »Nădlăcana, Nădlac.

ȘTIRI.

— 27 Martie 1914.

Două expedițiuni în Balcani.

— Nici Cătărașu, nici Chirilov. —

Am amintit în numărul trecut despre expedițiunea detectivilor din Pesta, porniți în Serbia, pentru ca să constate dacă ael nimenea, arestat în Serbia, este într-adevăr Cătărașu. Porniseră patru înși: Dr. Hetényi locțiitorul șefului detectivilor, un alt detectiv care cunoaște limba sârbească, celebrul negustor din Pesta care-l cunoaște — spune el — pe Cătărașu și corespondentul unui ziar din Capitală, după povestirea căruia dăm decursul »noii expedițiuni în Balcani«.

Înainte de toate un amănunt: Comerciantul din chestie, Bölskey, avea date interesante despre Cătărașu, care — după cum spune negustorul — îi vizitase prin luna Ianuarie prăvălia de unde își cumpărase o minge pentru exerciții de box. Cătărașu era un om plăcut, frumos, ras, voinic, înalt de 189 cm. și purta giuler nr. 48. Înarmat cu aceste cunoștințe, rolul negustorului era ca dănsul, — după ce vor prinde pe Cătărașu, — să-și spună verdictul: hic est.

Și-au mers oamenii până în Belgrad, unde li s'a atașat și dragomanul dela ambasada austro-ungară, care, în caz de nevoie, avea să dovedească identitatea membrilor expediției. Acum erau patru și cu dragomanul cinel, în drum spre Niș, unde au sosit Marți dimineața. S-au înfățișat imediat la consulul austro-ungar de aici, care s'a pus în legătură telefonică cu șeful poliției din Skoplje (aici era vorba că-l arestat Cătărașu) cerându-i amănunte. Și iată ce le-a răspuns șeful poliției din Skoplje:

Zilele trecute un jandarm a întrebat pe strajameșterul său dacă într-adevăr e pus premiul de 30 mil coroane pe capul lui Cătărașu. Indată ce s'a convins de acest necroz, jandarmul s'a prezentat la consulul austro-ungar din Skoplje, căruia li-a comunicat, în secret, că Cătărașu să ață în Skoplje, travestit în haine țărănești. Vesel de marea veste, consulul li-a cinșit pe jandarm cu un bacșiș bunisor, iar acesta a plecat imediat și pe banii câștigați atât de ușor, a tras o beție încât n'a mai putut fi interogat mai departe. Destul, că consulul a comunicat cazul poliției din Dobrița, care a pornit apoi țărăboiul cel mare.

A mai comunicat șeful poliției și aceea, că într-adevăr Cătărașu fusese pe acolo, dar cu un an mai înainte, pe timpul războiului; raportului făcut de consulul din Skoplje însă ei — a declarat — nu-i dă nici o însemnătate. — Și s'a terminat conversația la telefon.

Cu atăta s'a încheiat marele succes al »expediției balcanice«. Detectivul Hetényi și-a luat orice nădejde, hotărându-se să se reîntoarcă acasă, iar celălalt detectiv cu ziaristul au plecat la Uesküb, — pe semne, să vadă Serb-anouă.

— Tot în Niș, corespondentul ziarului pestan s'a întâlnit cu comisarul de poliție Székely, care se reîntoarce de buzele umflate, din Sofia, unde — după spusele ziarului ungurești — plecase să l'înhațe de celălalt atentator, pe Chirilov. Era năcăjit comisarul, căci în loc de Chirilov dase de un biet lup-tător arestat, pe motivul că i se păruse cuiva că seamănă cu Chirilov. Natural că greșala a fost observată, și cel deținut a fost lăsat pe picior liber.

Șin felul acesta Capitala așteaptă acum sosirea triumfală a celor două expedițiuni trimise în Balcani: cea din Bulgaria trimisă contra Chirilovilor și cea din Serbia pornită contra Cătărașuilor.

Un poet mare mai lipsește, care să cânte »Odiseea campaniei în contra nimănu!«.

Mat.

Știri din România. După cum am anunțat, studenții universitari din București s-au întrunit alaltaeri în sala Dacia, pentru a face o manifestare de simpatie față de studentul Mândăchescu, deținut fiindcă împrumutase lui Cătărașu pașaportul său. După ce mai mulți vorbitori au arătat nevinovăția lui Mândăchescu și s-a cerut o scrisoare a d-lui prof. universitar Murnu, care spune că aderă la mișcarea studenților, d-sa cunoscând foarte bine pe studentul Mândăchescu, pentru care are o deosebită simpatie — s'a dat cetire următoarei moțiuni:

»Studenții universitari, întruniți azi 25 Martie în adunare publică, socot de datoria lor a exprima relativ la menținerea în stare preventivă a colegului lor Silvestru Mândăchescu, desăvârșita încredere în netemeinicia acuzației de complicitate, ce cu privire la atentatul dela Debrețin apasă asupra considerației sale de eminent student și de perfectă moralitate. Având deplină încredere în organele chemate a stabili responsabilitatea lui, studenții roagă stăruitor accelerarea instrucției, pentru ca să se stabilească în timp mai scurt nevinovăția lui și pentru ca colegul lor scump să se bucare cât mai curând de libertate«.

— Secția Galați a Ligei Culturale a ținut alaltaeri o întrunire de protestare contra situațiunei creiată Românilor din Austro-Ungaria de guvernele lor. A asistat un număr mare public, care a primit cu vii urale moțiunea votată în sensul celor spuse mai sus.

— Savantul profesor A. D. Xenopol a ținut alaltaeri în sala arhitecturală a Teatrului regal din Braila o conferință intitulată »Noi și Ungurii«. Conferința a fost ascultată cu un deosebit interes și viu aplaudată. După terminarea conferinței sale, d-l Xenopol a părăsit sala între uralele mulțimei și în acordurile cântecului »La arme«.

— Autoritățile orașului Ploști au fost încunoscințate că alaltaeri locuitorii comunei Bătrâni au observat deasupra muntelui Neurat un aeroplan, care după câteva virajuri a aterizat pe un platou din apropierea muntelui. Până ce autoritățile și locuitorii s'a ajuns la punctul unde aterizase aeroplanul, acesta și-a luat sborul disparând spre granița Austro-Ungariei.

Episcop român în Basarabia. Din Iași se anunță: Chemarea la Petersburg al episcopului Serafim al Kișineului, reaua stare a bisericii basarabene, cât mai ales ravagiile făcute de adventiști în ultimul timp, a făcut să se imprime în opinia publică ideea unei schimbări în direcția bisericii basarabene. Într-adevăr, episcopul Serafim a fost mutat la Kiew. În locul P. S. Sale n-a fost nimeni numit încă, dar se crede în cercurile românești, că guvernul va avea în vedere să numească un episcop român.

Cum să fie emblemele județelor Dristor și Dobriță? Se știe că în proiectul de organizarea Dobrogei-nou s'au ales ca embleme pentru județul Dristorului efigia lui Mircea cel Bătrân, iar pentru județul Dobriței un jar. Această alegere nu putea fi mai potrivită, dar »Societatea Istorică Română«, discutând într-o ședință chestiunea, este de opinie că, în conformitate cu trecutul neamului românesc, în acele părți emblemele alese să fie astfel:

1) Marca județului Dristor să reprezinte chipul înarmat al lui Mircea cel Bătrân, așezat între un taur și un mistreț, insignele cunoscute ale legăunei I. italice, care, precum se știe, a staționat multă vreme în cetatea Durostorum (Dristorul) și a luat parte, sub Traian, la cucerirea Daciei. Această marcă s'ar asemăna, ca sistem, cu marca provinciei Dacia, care precum se știe se reprezintă pe monete prin chipul unei femei (Dacia) între un leu și o acvilă (insignele celor două legiuni care au staționat mai mult într'însa).

2) Iar marca județului Dobriței să reprezinte farul dela Calliacra, cetatea lui Dobrotici, unchiul lui Mircea cel Bătrân, dar având deasupra-i steagul lui Burebista și Decebal, adică un smeu cu cap de lup, ce se vede pe columna lui Traian, de la Roma și pe arcul de triumf al împăratului Galerius dela Salonic, ca steag național al Daciilor, și care să simbolizeze vechea stăpânire a lui Burebista, mărturisită prin inscripția dela Balcic (azi la Sofia) și alte izvoare istorice.

Membrii »Soc. Istoriei Române«, cari au luat parte la acea consfățuire, au rugat pe d-l Em. Kretzulescu, președintele societății și senator de Muscel, să atragă în Senat cuvenita atențiune asupra acestei chestiuni.

Distincția unui medic român. Universitatea din Iași a fost înștiințată că pe d-l Dr. Emil Socor, șef de lucrări de fiziologie dela facultatea de acolo, facultatea de medicină din Paris, — ca o distincție deosebită, — l'a însărcinat în mod onorific cu funcțiunea de asistent la lucrările practice de fiziologie la acea facultate.

Trebuie notat că aceasta e o distincție deosebită și care foarte rar se acordă în Franța unui străin.

Aviatică. Din Paris se anunță: Aviatorul german Hanz Flederbaum, care concurează la premiul de 135,000 franci oferit de ziarul »Le Matin« pentru raidul Paris-Peking, a plecat Luni dimineața din Paris, spre Viena, prin Genua și Triest. Dela Viena își continuă sborul, peste Varșovia, la Petersburg, de unde va pleca, în lungul liniei transiberiene, spre capitala Chinei, unde speră să ajungă pe la finea lunii April. Aviatorul zboară cu un monoplan de construcție proprie.

— Aviatorul rus Sikorsky a stabilit alaltaeri un nou record aviatic cu urlașul său biplan. Având 12 pasageri, între cari pe mai mulți deputați, Sikorsky a atins înălțimea de 1560 m.

Contra alcoolului. În Franța s'a pornit o vili mișcare împotriva alcoolismului. La această mișcare ia parte și președintele Poincare.

— Telegrame din Washington (America) anunță următoarele: Cercurile marinarilor sunt în fierbere din cauza unei ordonanțe a ministrului de marină, prin care se oprește consumația alcoolului pe bordul tuturor vaselor. Acest ordin e și pentru ofițeri, cari s-au revoltat și au cerut, zadarnic, intervenția președintelui Wilson.

Știri mărunte. O telegramă din Durazzo vestește, că după cum anunță un ofițer olandez dia Corița, rezistența bandelor epirote a fost înfrântă. Comitetul grec și metropolitul au fost făcuți prizonieri. Un preot cutovlah din Corița a fost asasinat în chip bestial de către comitații.

— Din Petersburg se anunță: Președintele Franței Poincaré, însoțit de o escadră franceză va sosi la 23 Iunie în Kronstadt, de unde va pleca pentru 4 zile la Petersburg.

— Al treilea fiu a lui Abdul Hamid, prințul Abdul Kader, a fost condamnat la închisoare, fiindcă încălcase prescripțiunile votate de curând pentru membrii familiei imperiale. Închisoarea consistă în faptul că nu are voie să iasă din casă.

— Regele Svediei care suferă de ulcer la stomac se va supune cât de curând — în urma sfatului medicilor — la o operațiune.

— Din Londra se anunță: Face mare senzație procesul unor oameni din India, cari puneau la cale un nou atentat contra vice-regelui. Intre conjurați sânt și doi profesori ai prințului Saikur. Prințul a fost ascultat alaltaeri și a spus, că ambii profesori încercaseră să obțină bilete cu prilejul unei recepții la vice-rege.

— Tipografia ziarului »Imparcial« din Madrid a fost mistuită de flacări. Un tipograf a murit carbonizat; sunt vreo 20 de răniți. Pagubele sunt foarte mari.

Din Brașov și Tara-Bârsei.

Conferența de Marți a d-lui Dr Horia Petrescu »O preumbare prin Florența«, deși a fost foarte interesantă și instructivă, n-a fost cercetată așa precum ar fi meritat scopul ei nobil: augmentarea fondului studenților noștri escurzioniști în Italia. Cei puțin intelectuali, cu deosebire dame, și un număr mare de studenți precum și internatul de fete au urmărit cu multă plăcere espunerile conferențiarului, care ne-a făcut cunoscut acest oraș al artelor cu toate monumentele și personalitățile sale marcante. Căteva proiecțiuni cu schiotelecul au contribuit și mai mult la succesul acestei conferințe instructive. Conferențiarul a fost cu căldură aplaudat. (b.)

Conferența trilară a învățătorilor români gr. or. din protopoplatul Brașovului să va ținea Joi în 24 Aprilie vechi a. c. (7 Mai nou) în comuna Măieruș.

Aviz. D-lor învățători dia tractul Brașovului li se aduce la cunoștință că Vineri în 28 Martie v. (10 Aprilie n.) la orele 11 a. m. se va ținea o repetiție de cântări în edificiu gimnaziului român. Membrii corului sunt rugați a se prezenta în număr complet la această repetiție.

Teatru german în Brașov. Direcțiunea trupei germane Leo Bauer ne anunță, că începând cu ziua de 12 Aprilie n. va da o serie de 20 reprezentațiuni (drame și comedii) în sala Redutel. Abonamente se pot face zilnic în biroul teatrului dela orele 9—12 și 3—5 p. m. Abonamentul pentru 10 reprezentațiuni costă 25 cor. balcon, 20

cor. Fauteuil, 14 cor. Parchet I. și 10 cor Parchet II. In repertoriu sunt luate mai multe novități.

ULTIME ȘTIRI.

București, 9 Aprilie. In camera s'a terminat eri discuția asupra cetirei a doua a propunerii de revizuire. Dep. Cuza a rostit un lung discurs, care a durat trei ședințe, conchizând că partidul naționalist-democrat este pentru revizuire, dar contra reformelor așa cum au fost prezentate, deoarece regenerarea țării nu poate fi decât opera poporului.

Berlin, 9 Aprilie. Ziarul »Berliner Tageblatt« primește următoarea telegramă din Petersburg:

Căsătoria principelui Carol al României cu marea ducesă Olga, se va face, după toate probabilitățile în luna Iulie în Peterhof.

Roma, 9 Aprilie. Din Durazzo se telegrafiază ziarului »Corriere della Sera« că jandarmeria albaneză ar fi arestat pe episcopul Germano și pe câțiva greci, invinuiți de a face propagandă pentru autonomia Albaniei.

S'a găsit cadavrul preotului aromân Balamace din Corița asasinat de comitații. Cadavrul a fost mutilat în chip sălbatic.

Dicio-Sân-Mărtin, 9 Aprilie. In adunarea extraordinară a comitatului Târnavei-mici României au susținut o luptă deamă supunând rnei usturătoare critici abuzurile administrative comitatense. Au vorbit d-nii Dr. R. Boila, Simion Călușiu, Dr. Al. Morariu și alții. Venind la dezbateri curende în chesita tratativelor maghiaro-române d-l Marcian Călușiu a prezentat o moțiune în numele partidului național român, prin care se ia la cunoștință inițiativa contelui Tisza, dar se constată cu regret că încercările făcute pentru rezolvarea chestiunii naționalităților, care formează o necesitate esențială a statului ungar, n-au dus la rezultat. Pentru primirea acestei rezoluțiuni au vorbit d-nii Călușiu și R. Boila. Rezoluțiunea Românilor însă n-a fost primită.

Viena, 9 Aprilie. Ziarul »Neue Freie Presse« află din București, că guvernul albanez a rugat pe cel român să intervină la Atena pentru potolirea mișcării din Epir, și ca guvernul român ar fi făcut demersurile necesare.

Petersburg, 9 April. AA. LL. RR. Principele Ferdinand și principesa Maria au părăsit capitala Rusiei la amiază. Erau de față la gară toți marii duci și marile ducese, suita imperială, ministrul de externe, d. Sassonoff, ministrul de războiu, înlocuind pe ministrul Curței, precum și înalții demnitari și funcționari. Principele Carol al României pleacă direct la Berlin.

Corița, 9 Aprilie. Guvernul albanez a constatat, că între insurgenții, cari au atacat orașul Corița, se aflau și 500 soldați și ofițeri greci. S'au stabilit deasemenea și numele ofițerilor greci, cari au condus răzcoala. Revoluționarii s'au predat și guvernul a ajuns stăpân asupra situației.

Paris 9 Aprilie. In partea vestică a Marocului indigenii au ucis pe un căpitan și corporal francez, cari sburând cu un aeroplan, deasupra lagărului indigenilor, au fost nevoiți să aterizeze.

Comitetul cercual săsesec din țara Bârsei, întrunindu se eri seara, a exprimat cu majoritate de voturi desaprobarrea sa dep. Wilhelm Kopony pentru atitudinea sa politică din camera atâră.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: Brarisee & Comp
Redactor responsabil:
Ioan Brotea.

Prăvălie nouă!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că am deschis în **Strada Porții Nr. 36**, prăvălie cu **brânzeturi și slănină**, atât en detail cât și engros.

Rog pe stimații comercianți din Brașov și jur de binevoitorul sprijin, asigurând un serviciu cât se poate mai prompt, cu marfă gustoasă, brânză de munte și slănină de casă cu prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima:

IOAN OPREAN,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 36. „La Sălișteanul“.

Ghete americane

Pentru Primăvară și vară.

Novități dragălașe elegante în asortiment bogat

recomandă cu prețuri dela K. 9-50

" " " " 12-50

" " " " 16-50

" " " " 18-50

A sosit ghetele elegante americane VERA.
Magazinul cu ghete:

T. Bahmüller, Brașov Strada Porții Nr. 18.

Ghieață artificială

Se capătă de azi încolo la
Societatea de Lăptărie Tel. 138.

„TRANSYLVANIA“

bancă g. m. de asigurare, Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de

Asigurări pe viață

în condițiunile cele mai favorabile.

Pentru preoți și învățători români gr.-or. dela școlile confesionale avantajii deosebite.

Special de remarcat sunt combinațiunile următoare.

Asigurări mixte cu restituirea intereselor de 3% garantată. Asigurări de pensii simple și combinate cu asigur. unul capital

Asigurări simple și mixte cu participare la câștig de 40%. Asigurări mixte cu plățirea necondiționat de 2-ori a capitalului

Asigurări de foc

deasemenea foarte ieftine.

Dela existența „Transylvaniei“ s'au plătit din partea ei:

Capitale asigurate pe viață. Cor. 5,458,869,48

Pașube de foc „ 5,456,645,67

Sumele asigurate pe viață erau cu fineca anului 1911 „ 11,740,710—

Asigurări de foc „ 185,067,241—

Capital de fondare și rezerve „ 2,602,400—

Informații și prospecte se dau gratuit prin direcțiune în Sibiu prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, și Cluj sau și prin toți agenții din comune.

Agentura principală pentru Brașov se află la d-l
— H. Herman, Strada Porții Nr. 51. —

Formosa versate în achiziții cu cereri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.
Administr. „Gazetei Transilvaniei“.

Ionel Ciucășel
croitor de haine bărbătești
Brașov,
Târgul Florilor 18.
6-50

Servitor care au fost într'un birou sau magazin, să știe nemțește, se caută a o fabrică ca magazin cu leafă bună.
Doritorii să facă oferta pe adresa: **Agenției de publicitate Alex. Bassa** București. Calea Victoriei 162.

Ștofederochi
Barhent.
Boa de blană,
Manșoane
recomandă cu preț ieftin
Fritz Prediger,
Strada Porții.
Nr. 1256/1914 prez.

Concurs.
Devenind postul de vicesotar comunal vacant prin abdicere în comuna Szelistye, pentru îndeplinirea lui prin alegere escriu concurs și invit pe candidații de notor cvalificați conform cerințelor legii, — de a și-le înainta prin autoritatea lor competentă, cererile instruate cu dovezile de lipsă, la oficiul pretorial până în 16 Maiu a. c.
Szelistye, în 4 Aprilie 1914.
Primpretorul cercual.

! Desfacere totală concesionată de autorități !

Din cauza desfacerei magazinului **Dumitru Berbecar,** cu începere din 16 Martie urmează vânzarea totală cu prețuri scăzute.
BRAȘOV, Strada Hirscher 7. 18-19. Telefon 487. Oarele de vânzare dela 8-12 și 2-6.

SAMUEL LIPOT

Cel mai mare magazin în Ardeal de haine gata pentru bărbați, băeți și fete.
Brașov, Târgul Inului 31-33 (Palatul Czell).

Mare ocasiune de a cumpăra.

Toată marfa din prăvălie se vinde cu prețurile de fabrică, cât va ținea depositul, fără obligament de a cumpăra.
Reuniunile au favorul de prețuri scăzute. Ori și ce concurență eschisă.